

ДА ПАЖВАУЛЕНЬНЯ ГРАМАДЗКАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Як і нааугл народ беларускі, эміграцыя наша працаўлівая ў здольна. Блізу ўсе Беларусы ў Задзінкочаных Гаспадарствах маюць асабісту даслэпкі. Ладне тут зроблена і ў жыццю грамадзкім. Здаецца, што тое самае трэба сказаць і ўзглядам іншых краёў асяленыя эміграцый наша.

Менаванае, адылі, ня знача, каб мы былі без заганаў і каб не маглі зрабіць балей, чымся зрабілі, асабліва ў жыццю нацыянальным. Вось-ж, праз дзейнасць грамадзкую і нацыянальную нааугл эміграціі нашае трэба казаць і казаць. Во хоць і ладне ў нас зроблена, але гэта далёка ад таго, каб было зроблена даволі. Адно малая часы зроблена таго, што магчыма было зрабіць.

Прычына тая, што працуе малы людзей. Іншыя ў лепшым прыпадку ставяцца звычліва да працуемых, самы застаючыя бязвідзейны, у горшым прыпадку бываюць абыякавымі. Да выняткай належала будоўля альбо купля съвятыняў у Беларусу праваслаўных. Але ўжо купля цэнтру супачынку („Менск“) была прыгатавана малой колькасцю дзеяній. Іншыя прычыніліся матар'яльна. Праўда, калі памога матар'яльная вілікая, — ёсьць і такая, — дык яна таго-ж вартая, што ѹ дзейнасць, бо дзейнасць вымагае сяродкай.

Яшчэ горш бывае, калі ня толькі наставяцца звычліва да працуемых, але перашкаджаюць адны адным. Не звараюць увагі на патробы нацыянальныя, але на асабістыя ў вузка-груповыя дачыненіні. Некаторыя сталі патробытамі на Бацькаўшчыны, не народу, але сваіх маленьких арганізацый; гэта ужо мяжуе з „патробытам“ самых сябе. Добра яшчэ, калі яны іншым не перашкаджаюць. Прымежтаго арганізаціі ня ёсьць самамэтамі, але сяродкі да добра народнага.

Рэзультат усяго гэтага той, што ў нас іншыя мала прадукуючых і пашыраючых культурныя каштоўнасці (іншыя не вытвораем), але ѹ мала спажывачных іх. Ёсьць даволі арганізацій, але няма арганізаціі працы, дзейнасці, дзеяльнасці.

Беларусы індывідуалісты ў рэспубліканцы, а без арганізаціі людзі з такім характарам лёгка пераходзяць да анархіі, што ѹ нас ужо нізіраеща.

Наша эміграцыя вілікая, калі мець наўвеце старую і новую. Калі-ж зважаць толькі на новую, дык будзе колькі разоў меншай. А з усёх чиста часы нацыянальна съведамама малая. І надта малая колікавасць дзеючых, дык невялікая

колькасць жывучых сваім культурным жыццём.

Як паправіць справу?

Колькасць дзеючых шмат павялічыцца, калі адамкунуць дзіверы арганізацыйных перагародак. Адамкунуць дзіверы, а ня бурыць перагародкі, каторыя пры адамкеных дзіверах перастаңуць быць шкодныя. У вадных нестаєць аднаго, у другіх — другога, у трэціх — трэцяга і г. д., і работа паліяржеуца або робіца з вялікім заганамі. Гэта бывае навет у вадзелах тае самае арганізаціі. Гэтак, кожны аддзел БАЗЫ карыстаецца толькі тым, што ѹ ім ёсьць, а няма ўзаемна-га карыстання сламі. Надабе стварыць такі стан, каб усе маглі карыстаць із усяго, дзе-б толькі яно было; тады хіба ўсяго нам стане.

На пасъвячанай разгляданай справе дыскусійных зборы, у Ню Ёрку 15 сакавіка, з выняткам пары асабоў, усе выказваліся за тое, што патрэбны груд (група, ня мае значэння, як яго называець), кінкрантнай дапаўнічай дзейнасці да таго, што робіца ў васобных арганізаціях. Такі груд складаўся з васобных людзей розных арганізацій, а таксама зь неналежачых да ніякай арганізаціі. Пірэдняя дум-

ка некаторых, каб такі груд быў координацыйна-арганізацыйным камітэтам і каб, апрача асабных людзей, у ім былі дэлегаты арганізацый, пакуль што адпала, бо, першае, няма чаго ўзгадняць, а, другое, на зборы ад арганізацій быў толькі два старшыні.

Такі груд не абмежваў-бы камітэнты асабных арганізацій апрач абавязкай іхных; арганізаціі засталіся б тым, чым яны ёсьць, а груд толькі дапаўнічай бытве, чаго нестаець у дзейнасці арганізаціяў. Груд дапаўнічай дзейнасці меў-бы рупіца пра ўсё чиста, што было-бы у сілах яго що патрэбна з гледзішча нацыянальнага.

Спачатку праца такога груду абытмала-б Ню Ёрк і академіцу. Пасълі, калі ёй разросся-б, мог-бы бяняць усю Амэрыку.

Адразу такі груд змот-бы павесіць працу культурную, публістычную й да некаторае меры палітычную; пасълі, калі звязаліся-б у нас дзеячы эканамісты, дык і гаспадарскую.

Груд патрабаваў-бы мець аддзел школы, культурна-асветны, публістычны і інш.

На вышменаванай зборы ніякае пастановы не зрабілі, бо на зборах дыскусійных пастановаў ня прымаюць і галасавання ня бывае.

Я. Станкевіч

ВЯСЕНЬНІ НАРОДНЫ ФЭСТЫВАЛЬ

Рада Народных Фэстываляў у Ню Ёрку ладзіць на працягу восьмёх месяцаў (сакавіка, красавіка, траўня, чэрвеня, кастрычніка, лістапада, снежання 1964 і студзеня 1965 году) фэстывалі народных танцаў нацыянальнасці, што ўхадзяць з асабных людзей розных арганізацій, а таксама зь неналежачых да ніякай арганізаціі. Пірэдняя дум-

Беларускай Танцавальнай Групай у Ню Ёрку ўмелі кіруе сп-ня Аля Орса-Романо. Траба з прыемнасці адцеміць, што яна патрапіла зманаваць добрую группу, якая, пасълі яшчэ неабходных практикаваній, зможа мець не малыя дасягненіні ў рэпрэзэнтациі беларускай народнай культуры.

НА СВЯТАРСКАЙ ПОСТАНІ

Беларускі каталіцкі „Зыніч“, што выходитць у Рыме, у № 76 друкуніцкіх весткі аб ахвярнай святарской дзейнасці ѹ съмерці ў БССР ведамага перад апсцінню вайною ў Заходній Беларусі пад Польшчай ксяндза Віктара Шутовіча. З аплюкаўкіні ў „Зыніч“ матар'ялач і фатаграфіі вынікае, што а. В. Шутовіч да свае съмерці ў 1960 г. быў у Барысаве.

Айцец В. Шутовіч у чэрвені 1944 г. пераехаў з Харошчы пад Беластокам у Менск, а пасълі у Барысав, дзе быў пробашчам каталіцкай падрахі. Хутка пасълі рэзакупаці Менску бальшавікамі а. Шутовіч вяртаецца ў Менск ды адпраўляе каталіцкія багаслужбы ў мінскай катэдры, ды свае духоўнай апекай абліжвае ѹ на 100 кіляметраў даўжэя ад Менску каталіцкія асяродкі. У канцы 1945 г. бальшавікі ары-

штобуваюць яго ды ссылаюць у канцэнтрацыйныя лягеры на Сібір. Калі-ж у 1953 г. яго зволілі, ён зразу-ж вяртаецца ѹ Менску прымаючы практыкаваній, зможа мець не малыя дасягненіні ў рэпрэзэнтациі беларускай народнай культуры.

У 1956 г. а. В. Шутовіч дастае ад савецкіх уладаў загад аб забароне прабыванія ў Менску. Тады ён пераїжджае ѹ Барысаву да Барысава ды там вядзе далей святарскую працу аж да свае съмерці 1 сакавіка 1960 г. На паховіні свайго ахвярнага добра га пастыра сабралася вялікая грамада верных. Пахавалі яго пад вялікаю ліпай, калі капліцы, у якой служыў. Якую пашану меў а. Віктар Шутовіч сядро сваіх прыхаджан, відаць з таго, што на ягонай магіле яны паставілі высокія гранітныя памятнікі з напісам: Кс. ВІКТАР ШУТОВІЧ, ПРОБАШЧ МІНСКІ І БАРЫСАЎСКІ. Пад гэтym

даты нараджэння ѹ съмерці ды выкананыя ў граніце словаў палацінскай пабеларускі: „Божа, на Цібе спадзяючыся, ніколі не загіну“. Як відаць з памешчанае ѹ „Зыніч“ фатаграфіі, магілка а. Віктара Шутовіча ў вялікай пашане ў руцай апелцыі сваіх верных: яна абрароджаная, дагледжаная, засаджаная краксамі.

Нарадзіўся а. Віктар Шутовіч 27 кастрычніка 1890 г. у Шутавічах Смаргонскай воласці. Вучыўся спачатку ў віленскай духоўнай сэмінарыі, а пасълі, ад 1914 г., у Духоўнай Акадэміі ў Петраградзе. Ад 1917 г. а. Шутовіч назначаны праўбічам ў Барадзенічах Браслаўскага павету, дзе ён хуткай беларускай мову, на месца польскай, на толькі ў казаніях, малітвах, касцельных съпевах, але і ў мэтрычных запісах. Незважаючы на вострыя нападкі з боку польскіх каталіцкіх сваіх верных: яна абрароджаная, дагледжаная, засаджаная краксамі.

Нарадзіўся а. Віктар Шутовіч 27 кастрычніка 1890 г. у Шутавічах Смаргонскай воласці. Вучыўся спачатку ў віленскай духоўнай сэмінарыі, а пасълі, ад 1914 г., у Духоўнай Акадэміі ў Петраградзе. Ад 1917 г. а. Шутовіч назначаны праўбічам ў Барадзенічах Браслаўскага павету, дзе ён хуткай беларускай мову, на месца польскай, на толькі ў казаніях, малітвах, касцельных съпевах, але і ў мэтрычных запісах. Незважаючы на вострыя нападкі з боку польскіх каталіцкіх сваіх верных: яна абрароджаная, дагледжаная, засаджаная краксамі.

Весткі пра апошнія гады жыцця ѹ съмерці а. Віктара Шутовіча паказваюць, што пры ідэйнай ахвярнай адданасці свайму народу служыць яму можна ў найгоршых умовах падсавецкага праследу рэлігіі. Из съмерці а. Віктара Шутовіча адыйшоў у гісторыю яшчэ адзін адданы й да апошнія часы свайго жыцця верны свайму беларускаму народу святар-слуга й мучанік за ягоную лепшую будучыню.

Чытайце, вышэйшайце, пампрайце часапіс Беларусаў Паночнае Амэрыкі „БЕЛАРУС“

„Беларус — мая мова і песня“

Ад самага пачатку беларускага нацыянальнага адраджэння ѹ аж да сяньняшніх дён наўважнейшымі фактарамі нацыянальнага існавання народу ѹ развязніця ягонае нацыянальнае культуры стаілі роднае мова ѹ мастацкая літаратура, гэтаю мовою пісаная. Яшчэ ў какіх мінулых стагодзініяў першым Францішак Багушэвіч кінуў славуты лёзунг: „Беларусы, не пакідайце мовы нашай беларускай, каб ня умерлі!“ Пасълі Янка Купала, пераняўшы духовасправадніцтва народу, у шмат якіх сваіх праграмных вершах вызначаў ролю роднае мовы, як найваажнейшага фактару нацыянальнага існавання народу. Больш таго, Купала дапоўніў Багушэвічу ідею, пашыраючи яе ѹ на родную песню, пад якой разумеў нацыянальную мастацкую літаратуру.

Сяньня, у часе ўзмоцненага савецкага наступу супраць нацыянальных элемэнтаў беларускай культуры ѹ дэнацыяналізацыйных тэндэнцыяў, гэтае пачаснае гісторычнае заданье захавання роднае мовы ѹ развязніця ѹ гэтай мове мастацкай літаратуры ўзялі на сібе беларускі пісьменнікі й пасты на Бацькаўшчыне. Ня менш чымся Багушэвіч і Купала, яны таксама сувядомыя таго, што існаванне мовы ѹ нацыянальнае літаратуре назначае з нацыянальным існаваннем народу ѹ ягонаі нацыянальной культуры. Гэту ідею наўпачынаў пісьменнік і пасты Расійскай ССР Михаіл Салінскі, які пісаў: „Беларусь — мая мова і песня!“ Падобна я і ў Купала, пад песні тут трэба разумець мастацкую літаратуру нааугл. У пісьменнікі мовы прыведзены тут верш у Барадуліне не адзіны. Яшчэ глыбей ён

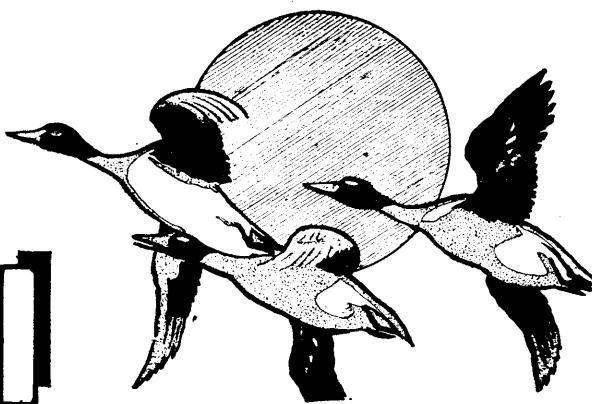
развязаў сваю думку аб нацыянальной ролі роднае мовы ѹ верши „Мая мова“, што быў надрукаваны ѹ газэце „Чырвонае Зымена“ за 13 студзеня 1963 году. Падамо ѹ гэты верш:

Сцьвярджаюць гісторыкі
і мовазнаўцы,
Што паступова съціраюцца
грані нацый.
І, як перажытак, адхыць
павінна ахвярзкова
мова маці маёй —
беларуская мова,
што мне, як імя ўласнае,
блізкая і знаёма;
што па жылах маіх цячэ
і сочным Сажком і Нёманам.
Лісьце золатам съпелым
асыплецца з дрэў,
абаграеца Пойнач
сузор'ямі залатымі.
І калі навет мова мая
адамро,
то ян зробіцца мёртвай латыниню.
Словы, дзе каўнікі гук
у цябе ўхадзіць, як цвік
у бляху цынкавую,
ня змогуць стаць
торніамі мэдыцынскімі.
Нанова іх вывучаць
будуць павінны,
каб даведацца,
як за Радзіму радзімчы
жывата свайго не шкадавалі,
як у криўду сябе
крышчі не давалі;
як Беларусь упоплеч
з Украінай і Расіяй
гарачай крывёю
прасторы прудкай расіла.
Калі мова мая
улагеца ѹ вагульнны людзкі

паячэ ѹ ім, стрыманая,
маленькім Гальфстрымам,
і сэрца маё будзе грэцы
каждым ашчадным словам.
Бо, як жыта, спрадвечная
беларуская мова.

На цяжка бачыць, што верш „Мая мова“ — гэта пастава рэакціі на камуністычную тэорію аб паступовым съціранні грані нацый і, як перажытку, будучым ададмраныні нацыянальных мов. Паста ўсё ж вершы, што калі ягоная мова ѹ уяўлелецца ѹ вагульнны людзкі акіян, дык не станеца яна мёртв

ВЕСТКІ КАНАДЫ

ЗЬЕЗД ЗГУРТАВАНЬНЯ БЕЛАРУСАУ КАНАДЫ

Із залі Зьезду Згуртаваньня Беларусау Канады. Прамаўляе старшыня Галоўнай Управы ЗБК д-р Б. Рагуля.

Фото А. Маркевіча.

Фото А. Маркевіча.

Сёлета Агульны Гадавы Зьезд Згуртаваньня Беларусау Канады выпаў у 15-ы ўгодкі заснаваньня гэтай першай беларускай нацыянальнай арганізацыі на тэрыторыі Канады. Пятнаццаць гадоў у гісторыі народу — гэта нязначны пэрыяд часу, але ў нашых эміграцыйных абставінках — гэта цэлая гісторыя беларускага жыцця ў дзейнасці ў Канадзе. З нагоды гэтых угодкаў Галоўная Управа ЗБК выдала адмысловую брашуру ў ангельскай мове. Брашура выдадзеная з мэтаю інфармавання шырэйшых колаў канадскага грамадства аб жыцці ў дзейнасці нашых супрадзічай у гэтай краіне.

Агульны Зьезд адбыўся 9 красавіцы ў залі Беларускага Грамадзкага Рэлігійнага Цэнтра ў Таронце. У Зьездзе прыймалі ўдзел дэлегаты ад паасобных аддзелаў ЗБК: у Таронце, Лёндане й Садбуры. Сёлета Зьезд быў праведзены крху іншым спосабам, чымся ў мінулыя гады. Дзеля скарачаныя працаў Зьезду ўступаючая управа падрыхтавала ўсе справаздачы загадзя ў разаслала іх усім сябром ЗБК. Такім парадкам усе сябры быў падараваны яшчэ да Зьезду аб дзейнасці ЗБК, із справаздачай Рэвізійнае Камісіі, бюджетам ды пля-

нам дзейнасці на будучыню. Дзякуючы гэтаму, удалося скараціць нарады Зьезду з двух дзён, як гэта было лягчы, да пяці гадзінам.

Зьезд адчыніў уступаючы старшыня Галоўнай Управы д-р Барыс Рагуля, пасля чаго а. А. Манукевич прачытаў малітву. Далей, д-р Б. Рагуля прывітаў вэтранау ЗБК — заснавальніку арганізацыі — й зрабіў кароткі нарыс дасягненай арганізацыі за мінулыя пяцнаццаць гадоў.

Пасля гэтага Зьезд прыступіў да працы. За старшыню Зьезду быў выбраны сп. Ганко (Таронта), а скрэтаратам сп. сп. Курыловіч (Садбуры) й Л. Жураўскі (Лёндан).

У новую Галоўную Управу ЗБК былі выбраны: старшыня — д-р Б. Рагуля, сябры — сп. В. Касьцюкевич, сп. Буцко (Садбуры), сп. Жураўскі (Лёндан). Апрача іх, увайшоў у склад Галоўнай Управы аўтаматычна сп. Ганко, як старшыня таронцкага аддзела ЗБК і адміністратор Беларускага Рэлігійнага Грамадзкага Цэнтра ў Таронте.

На Зьездзе шырака абміркоўваліся актуальныя сіньнія праблемы, як утрыманыя газеты „Беларус”, прыцягненныя моладзі ў рады беларускай арганізацыі, актыўізация

дзейнасці аддзелу, асабліва аддзелу ў Монтралі, падтрыманыя беларускіх радыяперадачаў у Мадрыдзе, мэтады змагання із штограз актыўнейшай прарапагандай бальшавіцкай газеты „Голос Радзімы” ды падтрыманыя дзейнасці іншых палітычных воргану. У сувязі з гэтым быў накінуты даволі абышырны плян працы для новай управы. Траба адцеміць, што Агульны Зьезд прайшоў у досьць паважнай працоўнай атмасфэры. Будзем спадзявацца, што ЗБК будзе і ў далейшым годна рэпрэзэнтаваць беларуское грамадства ды служыць ягоным нацыянальным мэтам.

С. Турцоў

ДА СТАГОДЗДЗЯ КАНАДЫ

16-га красавіка сёлета адбыўся ў Кінг-гатэлі сход, скліканы Таронцкай Радай Святаканья Стагодздзя Канады. Склікаў яго Оўклей Джоўнс, прэзыдэнт мясцовай Консумэр Гэс Ко. На сходзе прысутнічалі прадстаўнікі ад таронцкіх фінансовых, культурных, сацыяльных, урадавых і этнічных арганізацый. Ад Беларусау на сходзе быў сп. сп. К. Акула й Я. Штушка.

Службы на першую бачыну, а пакутнікі з Магілева ці з Кітаю на заднія.

Вернемся да Сторыўлі. Ля нашай хаты жыве Данальдзіхі Макданальдзіхі. Гэта ахвіцэрская ўдава утрымоўваецца з пэнсіі. Выгадавала ѹ дала вышэйшую адукцыю сыну. Працуе дзесь лекарам. Баба жыве нядрэнна. Гадоў ёй так вышэй пяцьдзесяці, але гэта цяжка ўгадаць — самі ведае, што жаночыні ніколі не прызнаюцца да сваіх гадоў.

З выглядзу яна ня з тых, каб кінулася каму ў очы. От добрая, сціплая суседка. Калі мы перанесліся ѹ свою хату, дык хто, вы думаеце, першы заглянуў да нас? Макданальдзіхі прынесла съежую гарбату, сухари, пазнаёмілася, падзялілася п'ёлымі суседкімі словамі. Аж мы павесялілі, што тут побач, за густымі прысадамі, жыве такая добрая жанчына. Яна здрожылася з маёй, любіць дзетак, і нашы часта да яе забягочыць. Варта дадаць, што ані ў шырокай палітыцы, навет у мясцовых грамадзкіх спраўах, суседка, паколькі мне вядома, ня вельмі была зацікаўленая, ня ўзделнічыла. Гаваруб ах часе, як мы сюды пераѣхалі, а пра ранейшае ня ведаю.

І якое-ж было дзіва, калі аднаго Данальдзіхі Макданальдзіхі падняла на ногі ледзь на цэлы Сторыўлі. Мела яна двое сабак: аднаго вялікага мардатага бульдога, а другога маленечкага, які кацяне, моксыканца. Радаводу іхнага ня ведаю, бо Макданальдзіхі ня пытала.

У вадзін прыгожы дзень, калі Мікітавы хлопцы пусцілі ў простор спутнік із сабакамі, па нашым мясціку Сторыўлі, па ўсёй шырокай Канадзе, Злучаных Штатах і Ангельшчыне, ды мо' ў яшчэ дзе, сабаководы паднялі вялікі вэрхал пад

клічам: „Ратуйце сабаку ў спутніку! Божакі! Як гэта можна так з цюцькі зьдзеквацца!”

Ускапышылася мясцовая сабакаводная грамада. Пасыпаліся пратэсты ў бальшавіцкую амбасаду, наўсет аж у Москву. Пачалі насядаць на тры ўрады: местачковы, праўніцкі і федэральны. „Рабеце-ж вы што-небудзь! Ратуйце сабаку ў спутніку, а то прападзе! Як гэта так з сабакі зьдзеквацца!”

Калі народных абраңцаў у ўрадах не далося зь месца зрушыць працэстамі ѹ спанукальнем да дзейнасці, наважылі паклікаць на дапамогу самых сабак. І вось тады ў Сторыўлі адбылося такое, што дойгі запомніць жыхары, дзесяцім і ўнукам будуць пераказаць.

Данальдзіхі Макданальдзіхі гэтак ускіпела, гэтак з'актыўізівалася, ніяначы ёй трыццаць годзікі нехта зь ейнага веку адбавіў. Абенгала, аблётала ўсё мястечка, тыхі што ацялюгваліся да дзейнасці падпіхачы. Побач таварыства „апе-кі на бяздомнімі сабакамі” хутчай чым той грэб па дажджу вырасла новае пад назовам: „Ратуйце сабаку ў спутніку”.

Новая грамада арганізавала працэстайны мітынг у вялікай залі ратушы, каб, як казаўся ў афішы: „паказаць усяму сьевetu барбансства Расейцаў і выратаваць сабаку ў спутніку”.

У вызначаны час залі ратушы напоўнілася сабакаводамі, у бальшыні бабамі. Многія з іх, ня могуць рассціцца са сваімі любімі гадунцамі, цягнулі іх за сабой на павадках. Гледзічы на гэтых, і ўсе іншыя папрываюці сваіх.

Вялікай радасцю звязуў твар Данальдзіхі Макданальдзіхі, калі яна гаварыла сваё слова, лаячы барб-

254 St. Clarence Avenue
TORONTO 4, Ont.
У спраўах звязаных з матар'яламі да друку, падпіскай
або рэкламай, звязтадца;
Mr. A. Markievich,
127 Dovercourt Rd.
Toronto 3, Ont. Tel. LEnox 1-8009
або: Mr. K. Akula,
57 Riverdale Avenue
Toronto 6, Ont.
Tel. HOward 1-3992
Advertising rate — \$ 1.25
per column inch

У ТАРОНЦКАЙ РАДЗЕ НАРОДНАГА МАСТАЦТВА

21-га красавіка сёлета ў залі падседжаньня таронцай ратушы сабраліся прадстаўнікі гарадзкіх этнічных груп, што належалі да Таронцай Рады Народнага Мастацтва.

На нарадзе разглядалася ѹ аўтарыкіўвалася праграма сёлетняга году, у прыватнасці наладжанье інтэрнацыянальнага пікніку, паказ народных мастацтваў, перадусім сьпеваў і танцаў, на канадскай нацыянальнай выстаўцы ў Таронце напрыканцы лета ды праектавалася наладзіць съвятаваньне дажынкай Каляд.

Ад Беларусау на Сходзе былі сп. К. Акула ад ЗБК, што актыўна выступаў у аўтарыкіўваниях, і сп. Б. Кірка ад танцевальнай групы „Лявоніхі”.

Дзіцячая танцевальная група „Лявоніхі” ў Таронте пад кіраўніцтвам Б. Кіркі.

Фото А. Маркевіча

1110 DUPONT ST., TORONTO FREE ESTIMATES
GENERAL REPAIRS
LEON'S AUTO SERVICENTRE
SHELL SERVICE STATION
Specialist in
COLLISION WORK — FRONT END ALIGNMENT
Slavic languages spoken
LEON TRELA, Owner BUS.: LE. 3-5162 RES.: LE. 2-4071

М. Козыр

ЗАПІСКІ ЯЎХІМА КРАЙНЯГА

Часамі ня ведаеш, якіх суседзіў маеш, ажно выплыве на паверхню жыццёвай плыні такі цымус, што самае цікае ў якіх харктаўнае пакажа. Адбылася адна цікавая гісторычнае падзея, якая добра паказала маіх суседзяў. Аб tym, што ў нашым мясточку Сторыўлі так мно-га забаўных і цікавых людзей, я да таго часу ня ведаў. Але перш за ўсё — кароткая дыгрэсія.

Сабака, як кожнаму на съвеце, асабліва ж малагодкам, ведама, жывела на толькі карысна, але ў мілагі, таварыскай. Асноўнымі рысамі сабачага племя ёсьць поўны да-вер, паслухмянісць і саброўская адданасць свайму гаспадару. Гэта рысы, якіх нестает многім людзям. Нездарма народная пагаворка кажа, што „добрая сабака лепши за ліхога чалавека”. Дзіва, што некаторыя паэты, ці іншыя добрыя людзі, рагашчарваныя найбольш складанай істотай, што выйшла спад руک Стварыцеля, пісалі славутыя „лісты да сабак”, ці іншыя выказавалі пашану ѹ адданасць чатырыно-гім гаўкалам.

На любоў ці ласку да сабак някі народ, здаецца, ня мае манаполью. Праўда, некаторыя цвердзяць, шо не беспадстаўна, што выперадзілі ўсіх у гэтым кірунку Англіяне, а з іх ліку — самі Ангельцы. Мне нечядома (прабачце за неадукаваныя, чырвоне, якіх заснаваныя на гэтую, скажам, тэму): „Як Ангельцы выяўляюць свае харктаўныя народныя прыкметы ў любові да сабак.” Мо' ўбыла такая ці падобная праца, мо' лъга было-б знайсці яе ў якой запыленай кніжцы дзесяць на

расейцаў і заклікаючы ратаваць сабаку ў спутніку. Здавалася тады ёй, што згода зь ейнімі разумімі словамі відаць на толькі тварах людзей, але і ў падоўжных, аблавухіх і аўбіслых мызах і ачох самых сабак.

Кончыліся прамовы. З под'юма мела пачуцца прапанаваная раза-люція гэтага гісторычнага мітынгу, калі праз заднія дзвірэвы нейкі штукары ўспысцілі ѹ залю штукі можна дзесяць катоў. Праўда гэта ці не, — гаварыл пасыль, што была гэта справа рук „новых Канадийцаў”, значыцца, не раўнуючы, та-кіх ямы з вами.

У залі пачалося паляванье ў го-нікі. Каты, як звар'яцэлі, трапіўшы ў самую гушчу сваіх ворагаў, падліпіліся на сыцены, на слупы, а сабакі паднялі такі брох, што аж калаціліся ад захаплення будынка на ратушы. Сабакі, падахвочаныя гонкай за катамі, хапіліся ўдужкі міжсобку, а ці адна баба самлела зь пералупу.

Да ратушы пад'ехала мясцовая пажарная каманда ў амбулянсы, каб патрабуячым даць першую да-памогу. Аб гэткім выпадку чулі пасыль, ці даўшы ўсю тварыства „апе-кі на бяздомнімі сабакамі” хутчай чым той грэб па дажджу вырасла новае пад назовам: „Ратуйце сабаку ў спутніку”.

Данальдзіхі Макданальдзіхі адхварэла ўсю гену прыгоду. Мая ба-ба хадзіла ѹ выкізала ёй спагаду. А я сказаў, што сцягнулі яны мусіць на сябе кару боскую, бо-ж гэтым людзом і я думалася пратэ-ставаць тады, калі бальшавікі мілі-ёнамі марылі ў забіўлю людзей, ды мораць і забіваюць яшчэ ѹ цяпера. Але вось тут ці ня выявілася як-раз тая дзіўная англіянская натура ў дачыненіі да сабакі.

БЕЛАРУС, № 87, 1964.

ГУТАРКА ІЗ СТАРШЫНЁМ ЗБК

Ужо даволі даўно сп. А. Маркевич, былы сакратар Галоўнай Управы ЗБК ё сябра Рэдкалегіі канадскага дадатку да „Беларуса” звязнуўся да старшыні Галоўнай Управы ЗБК д-ра Барыса Рагула з просьбай даць адказ на пастаўленную ім пытаньне, аб дзейнасці ў далейшых плянах ЗБК ды ажыцця ў Канадзе. Д-р В. Рагула ахвотна падзяліўся наступнымі ўвагамі ў спасцярогамі:

Пытанне 1: Як усім ведама, Вы, Спадар Старшыня, рабілі колькі пазездак па беларускіх асяродках Канады. Якое Вы атрымалі ўражанье?

Адказ: Я меў нагоду наведаць трэх беларускіх асяродкі Канады: Монтрэаль, дзе я быў двойчы на працягу маёй канадскай, Садбуры ў Вініпэг. Наагул, я атрымаў вельмі прыемнае ўражанье, пабачыў жывучасць і нацыянальную вытрываласць гэтых асяродкаў. Колькасна на яны неявлікі, але якасна стаіць на высокім нацыянальным уроцішчы.

Пачну ад Садбуры. Наведаў я на шых суродзіцаў, што жывуць і працуаць тамака, у каstryчніку лежаць. Між ішчым, гэта найпрыгажайшы час наведаць паўночную частку Онтарый. Глядзецы із самалёту ў сонечны дзень, атрымліваеца ўражанье, што пад табой вялікія ўзды, кінчыту на шырокія антарыйскія працторы. Нязвычайна прыгожы залаціста-чырвоны колер канадскага клёну збліжаецца асноўным матывам генага цудоўнага ўзору. Аднак сам горад Садбуры, з прычыны чырвонага недагляду прыроды, ляжыць на чорнай, бышчам выпаленай пажарам, прагаліне.

Першае, аднак, спатканне з беларускай групай змушае забыцца аб сумным краявідзе. Беларуская група ў Садбуры — гэта вэтэранные беларускай грамадзкай дзейнасці. Яны загартаваныя на толькі жывучасці, але таксама ў сучасным. Цяжкая фізычная праца ў капальнях нікелью побач із змаганнем супраць камуністычных упільваў сядро працоўных Садбуры вырабілі мноців і стойкіх людзей. Мясцовы аддзел ЗБК добра ўжо ведамы беларускаму грамадству ў жывчарстве Садбуры. Дзяякоўчы гэтаму Беларус ў Садбуры займаюць пачаснае месца сядро іншых нацыянальнасці ды цешацаца за служжанай пашчанай. Я уважаю, што гэта адзін з наймацнейшых наших асяродкаў у Канадзе.

У Монтрэалі я быў у трапеві 1963 і красавіку 1964 году. Монтрэаль вялікі касмапалітычны горад. Там, відаць, кожная нацыя пачувае сябе, як дома. Беларус ў тым вельмі шмат, але, нажаль, незарганізаваныя, як мае быць. Праўда, мы маем тамака аддзел ЗБК, які рэпрэзэнтуе нас на монтрэальскім форуме. Але дзейнасць гэтага аддзелу

СКУРА!

ВІСЬНЯНАЙ ПАРОЙ ЧАС ПАДУМАЦЬ ПРА
ВЫСЫЛКУ РОДНЫМ I ЗНАЕМЫМ

СКУРЫ

УСЛУГИ

ТРЫ ПАРЫ БОТАЎ

ПЕРШАЯКАСНЫ БОКС з дадаткамі: падошвы,
спады, лубы, наскі, ранты ѹ абцасы —

\$ 20,00

ENCHIN

LEATHER
SUPPLIES LTD.

466 BATHURST ST. — TORONTO, ONT. — WA 4-3804

Заказы з-паза места па атрыманні М. О. — гравіравана пераводу

УВАГА!

УВАГА!

ЧЫСЦІЦМ БЯСПЛАТНА ПЕЧЫ (ФОРНЭСЫ)
І УВЕСЬ ГОД ДАЕМ БЯСПЛАТНУЮ АБСЛУГУ

нашым сталым пакупцом алівы да апалау:

ЗАКАЗВАЙЦЕ У НАС АЛІВУ:

DNIPIRO

Fuel Oil Ltd.

196 BATHURST ST.

TORONTO, ONT.

TEL.: ЕМ. 6-6539

у нас: ЕМ. 6-6530 або ЕМ. 6-6539
КАРЫСТАЙЦЕ ТАКСАМА З НАШАИ
БЕНЗЫНАВАИ СТАНЦІІ пры

509 JANE ST. — Tel.: RO. 2-1969

права будзе абмяркоўваць гэтае пытанье на сваім наступным паседжанні.

П. 5: Якое становішча Галоўнай Управы ЗБК у пытаньні двумоўнасці ѹ бікультуралізму у Канадзе?

A.: Я падрыхтоўваю афіцыйны мэмарыял у гэтых пытаньні. У вакону мы стаім на пазыцыях двумоўнасці ѹ мультикультуралізму, а не бікультуралізму. Канада ўжо заснавала фармавалася ѹ фармуюцца із шматлікіх культур, у тым ліку ѹ беларускай. Мы ўваходзім у будучую супольную канадскую культуру.

П. 6: Які Ваш пагляд на беларускае рэлігійнае жывіццё ў Канадзе?

A.: Я могу тут гаварыць толькі аб адным асяродку — Таронта. Айцепец М. Мацукевіч стараецца задаволіць патрэбам беларускага праваслаўнага грамадства ѹ меру сваіх магчымасцяў. Шкада, што ён зможа ўзложыць нешта новае ѹ карыснае ў будучую супольную канадскую культуру.

П. 7: Якія існуюць пляны што да чарговай 6-ай Сустрэчы Беларусаў паўночнае Амэрыкі?

A.: Чарговая Сустрэча мае адбыцца ў Ню Брансвіку 5-7 верасня сёлета. Мы будзем імкнучыца прыняць як найбольш актыўны ўдзел у гэтай Сустрэчы.

П. 8: Што Вы думаеце аб будучыні беларускай эміграцыі у Канадзе?

A.: На гэтае пытанье вельмі цяжка адказаць. З прычыны нашай расцягнуласці мы амаль ня у сілах арганізація даследковых школаў для нашых дзяцей. Таму існуе пашырэшніка страціць іх для Беларусі. Але калі-б бацькі зрабілі прынамсі належныя натугі ѹзгадоўваць іх у духу сымпатій любові да свайго народу, гэта было ўжо ў некаторай меры дасягненне. Траба лічыцца з тым, што рады нашыя будуть раздзяць. Але я перакананы, што мы ўсё-ж зможем і ѹ далейшым утрымаваць на належным узроўні нацыянальную рэпрэзэнтацию. Адначасна я веру, што калі-б дайшло да конкретнага змагання за вызваленне Беларусі, нашыя рады хутка папоўніліся-б. Гісторыя паказвала, што ў выпадку пякучай патрэбы Беларус гатоў да змаганья ѹ ахвяраў.

БЕЛАРУСКАЯ КАСА САМАПОМАЧЫ

BELORUSSIAN (TORONTO) CREDIT UNION, LIMITED

524 St. CLARENS AVE., TORONTO 4, ONT.

БЕЛАРУСЫ ТАРОНТА И ВАКОЛІЦА!

АШЧАДЖАННЕ НА ВЫГАДНЫХ УМОВАХ ВАШЫЯ ГРОШЫ
У СВАЕЙ БЕЛАРУСКАЙ КАСЕ.Вы зайдёте можаце пазычыць грошы на нізкіх адсотках
ды на вельмі выгаднай растэрмінўцы сплат пазычак.

УСЕ ПАШЧЫЦКІ — ЖЫЦЦЕВА АСЭКУРАВАНЫЯ

Уласная чэкавая систэма да вашых паслуг.

ДЖОРДЖ БЕН — GEORGE BEN

АДВАКАТ І НАТАР

Заступае ў справах карных і цыwilных,
спадкавых і маемасных

Гаворыць пабеларуску

1134 DUNDAS ST. W. TORONTO 3, ONT. LE 4-8431

TORONTO INSURANCE SERVICE

Найстарэйшая агенцыя ўсіх відаў асэкурацыяў

як аўта, агонь, жывіццё й г. д.

PHILIP BOMBIER and SON, LTD.

1366 Dundas St. West — Toronto, Ont.

LE 2-6433 LE 2-5833

Гаворыць пабеларуску

“...FOR BETTER PRINTING SERVICE”

LITERA PRINTING COMPANY

1255 Queen Street West — Toronto

Telephones: LE 6-2135 — LE 6-2136

СУСЕДЗКАЯ ВІЗЫТА

Ужо неяк увайшло ѹ традыцыю, што калі нешта мы ладзім у Канадзе, дык Дэтройцкі аддзел БАЗА ўсімі сіламі нам дапамагае, і наадварот, — калі яны прыгатавіліся ѹ імпрэзу, мы разам зь імі. Добры прыклад суседзкіх дачыненій!

Гэтым разам нельга паўстрымацца, каб на выкідаць захаплення, на кажучы пра падзяку сябром БАЗА з Дэтройту. Рэдка калі можна бачыць гэтак удалую ѹ добрую арганізацыю імпрэзу, як сіяткаванне ѹ Дэтройце 16 траўня сёлета 20-ых угодкаў заснавання Беларускай Краёвай Абарони. Гэта было дасканалае спалучэнне карыснага з прыемным. Прамовы — пятнаццаць хвілінай, мастацкая частка — 50 хвілінай, разшта — гуліні ѹ сяброўскай рэспублікі. Гэта добры прыклад, які можа быць наўгароднай падобнай імпрэзай.

Не ўваходжу ѹ дэталі вечару, бо напаўна будзе аб гэтым ѹ „Беларускай“ адмысловай справаўдзача. Хачу агульна сказаць, што для некаторых збоку атрымалася ѹражанье, што аддзел БАЗА ѹ Дэтройце налічвае сотні сябров. Колькі іх ёсьцекаў запраўднасці — лепш не ўваходзіць у глыбокія тайніцы суседзіў. Пэўнэ-ж важней, але, нажаль, аднабаковай культурнай-рэлігійнай, ці правільнай, ролігіна - культурнай працы.

Прат. а. Міхал падчас высывяты залатой чашы, падараванай сп. В. Прыстаўкам з Садбуры, у царкве сів. Кірълы Тураўскага ў Таронта 10 траўня сёлета.

С. Турцоў

СЁЕ-ТОЕ

Дзе над свабодай пахавальны крыж,
Дзе дурніяў надараюць лаўрам вітым,
Дзе мудрацы, як пад мятлою мыш,
Прыдущаны, загнаны ці пабіты;
Вар'яцца дзе пачэсны мае шлях,
Мастацтва дзе тыранам ліжа боты,
Дзе раськілзаная мана і жах
Натхненне душаць або гвалціць цноту.

Памерці лепей ад жуды такай!
Ды як-жа разлучыцца міе з табой?
**

„Як, напрыклад, не пашкадаваць, што ніхто не паклапаціўся аб запісе ўспамінаў жонкі Янкі Купалы — Уладыславы Луцэвіч, на вачах якой прайшло амаль усё творчае жыццё народнага пасці? Шматлікія факты яго біографіі, найболыш каштоўныя звесткі з гісторыі напісання купалавіцкіх твораў, якія вядомы былі ёй, назаўсёды стачаны, — бядуе Янка Казека ў сёлетнім „Польмі“ № 3, у артыкуле „Колос пра сябру“.

Пытанье, як тыя самыя „родна-пачытныя“ літаратары сказаці-б, „рэzonнае“. Запраўды, як сталася, што пра волата беларускага слова, прарока нацыянальнае адражэнне ѹ той час, як жыла ягона адданая ѹ верна ўзброіцца спадарожніца, ніхто не парушіўся напісанью ўспаміны? Мусіць-бі гэта не прыпадкова. Ужо хто ях то, а ўсім добра вядомы „адпаведны дзейнік“ на ўпсырілі-б нагоды, загадалі-б каму сълед, калі-б на гэтым які балшавіцкі анатонародны капитал можна было зрабіць. „Цэці Уладзія“ — як называлі жонку пасці — жыла доўга пасля ягона гамагубства. Можна было зь ёй пагутарыць, сё-тое запісаць. Але ці лігы было запісаць саме асноўнае: пра тыя гарохіры ѹ пачатку трыццатых гадоў, пра самагубства пасці ѹ Макдэве?

Купала належыць беларускаму народу, а не зыненавіджаным бязбожным тыранам. Таму ѹ навыгадна было пісаць мэмуары.

Л. ЛУНСКІ, АКУЛІСТ

Правярае вочы. Дабірае акуліры на вочныя недамогі.

ЛЕЧЫЦЬ НЭРВОВАСЦІ І БОЛЬ ГАЛАВЫ.

Гаворыць пабеларуску
470 College St., Toronto.
Tel. WA. 1-3924

*****

ДВА ВАРЫЯНТЫ БЕЛАРУСКАЕ МОВЫ Ў БССР

Калі парадаўнаць мову навуковае, тэхнічнае, палітычнае й пропагандавае літаратуры БССР, а перадусім мову пэрыядычнага друку, з моваю мастацкае літаратуры, дык заўважым вельмі цікавую звязу. Мова мастацкае літаратуры, хоць таксама не пазбаўленая русыцым, усё-ж вельмі шмат розынца ад першай з глядзішча на сваю адносную чысьціню. Таму ў мове мастацкае літаратуры можна гаварыць, які аб мове ў некаторай ступені асобнай і ад першай рознай.

У пісьменніцкім асяроддзі ўжанавет звязаўся адмысловы тэрмін для абавязачнай мовы немастацкае літаратуры ў асабліві пэрыядычнага друку — **газетна мова**.

Гэта газетная мова, апрача вялікага мнства ў ёй слоўных запазычаньнях з расейскай мовы, свой сінтаксычны, стылёвы й фразалягічны склад сълепа калькуе з расейскай мовы. Гэтае кальканьне асабліва выразнае ў тых газетных артыкулах і матарыялах, што ў рэдакцыях перакладаюцца з расейскай мовы на беларускую. Аб такой моўнай практицы яшчэ ў 1957 годзе на бачынах „Літаратуры і Маствацтва” (№ 40 за 18. 5. 1957) В. Красоўскі пісаў: „**Пасыль перакладу, зробленага ў рэдакцыях некаторых газэт, а таксама ў БЕЛТА, гэтыя артыкулы цяжка чытаць. Гэта адбываецца таму, што да перакладаў на ўсходы падыходзяць творчыя часты робяць так, каб, скажам, каб мы не заўважылі тых новых словаў, якія прыходзяць у беларус-**

Не зважаючы на гэта, гэтае газетная мова знаходзіць і сваіх абраныкаў. Гэтак, крытык Міхась Стральцоў у артыкуле „Зробім траўдыцыйную пошуку”, надрукаваным у „Літаратуры і Маствацтве” (№ 85 за 23. 10. 1962), выступіў супраць таго, калі, як ён сказаў, „пісьменнік клапоціц толькі аб народным калірье мовы. „Таму й бывае, — працягваў ён, — кто пра горад, за вод, інтэлігэнцию пішуць мовою, якія пісалі да рэвалюцыі пра дараваніць на ўсю землю". Канкрэтна Стральцоў прапануе апісанецца гардзкое жыццё тэй мовы, якой сяняння гаворыць горад, гэта значыць расейска-беларускім жаргонам.

У моўнай дыскусіі, што пачала ся на бачынах беларускага пэрыядычнага друку яшчэ ў 1957 годзе ў сіхах да сяняння, выразная перавага на баку абароннікай чысьціні беларускай мовы й ейнае народнасці. Ды ёй іхная аргументацыя на карысць готае чысьціні ў народнасці куды больш абаснаваная і пераканальная. Дзеля прыкладу, прывядзём аргументацыю пісьменніка Аляксея Кулакоўскага ў тэж-же „Літаратуры і Маствацтве” (№ 96 за 30. 11. 1962). У вадказ Стральцоў Кулакоўскі пісаў:

„Не, не падымацца нам трэба над беларускою народнаю мовою, а наадварот — ўсё глыбей і глыбей апушкаца ў яе нетры, ўсё сымлей і старанней вывучаць і выкарыстоўваць яе інвентаральную багаславіцу. Вядома, было-б няправільна, каб мы не заўважылі тых новых словаў, якія прыходзяць у беларус-

чысьціні беларускай мовы й яшчэ народнасці. Ды ёй іхная аргументацыя на карысць готае чысьціні ў народнасці куды больш абаснаваная і пераканальная. Дзеля прыкладу, прывядзём аргументацыю пісьменніка Аляксея Кулакоўскага ў тэж-же „Літаратуры і Маствацтве” (№ 96 за 30. 11. 1962). У вадказ Стральцоў Кулакоўскі пісаў:

„Не, не падымацца нам трэба над беларускою народнаю мовою, а наадварот — ўсё глыбей і глыбей апушкаца ў яе нетры, ўсё сымлей і старанней вывучаць і выкарыстоўваць яе інвентаральную багаславіцу. Вядома, было-б няправільна, каб мы не заўважылі тых новых словаў, якія прыходзяць у беларус-

3 ПАЗЫЧНАЕ НІВЫ

Рыгор Крушына — „Вячорная лірыка”. Лірычныя творы 1957-1963. Выданыя аўтара. Ню Ёрк — Мюнхэн, 1963 г., бачынаў 110.

Перад намі новы зборнік вершаў Рыгора Крушыны „Вячорная лірыка”, што выйшаў у канцы леташняга году ў Мюнхене. Гэта ўжо з часгі трэці зборнік паэты, выдаўшы ўсьё звольнім съвеце. Першы звязаўся ў 1950 г. пад загалоўкам „Лебедзь чорная”, тады ў 1957 г. абышырны зборнік „Выбранае” ў цяперак „Вячорная лірыка”.

Паводле сваіх паэтычных натуры Рыгор Крушына — лірык. Сярод тэматыкі ягонае лірыкі галоўнае месца займае тэма каханья. Асабліва шмат месца адведзена гэтае тэму ў разгляданым тут зборніку. Пры гэтым, паучыці каханья чата асаціююцца ў Крушыну з усімінай і вобразамі роднага краю.

У лірыцы Крушыны заўсёды праўвіацца ў патрэбнай матывы. Успаміны роднага краю ў супраставе з рэальнасцю жыцця на

ХРАМАВОЕ СВЯТА ПАРАФІІ СЬВ. КІРЫЛЫ ТУРАЎСКАГА

У нядзелю 17-га травеня праваслаўны вернікі Парапафі Сьв. Кірылы Тураўскага ў Ню Ёрку святкавалі дзень святога Патрона. У Катэдральным Саборы ў Брукліне літургію ў малебен Сьв. Кірылу адпраўляў Яго Высокапрааасвяшчэнты Архіяпіскап Васіль у сучаснікі айца Прататыякана Юрага. Царкоўным хорам кіраваў А. Каптуровіч. Уладыка Васіль у сваім казаныні гаварыў пра величынны сына нашае зямлі Сьв. Кірылы, велічнасць як аднаго з наўбільш ведамых айцоў Царквы і пашыральника Хрыстовай навукі, успамінай усіх хрысьціянскіх цэрквях. Служачы Богу ў свайму народу, Сьв. Кірыла Тураўскі звязаўся на ўсёвесь съвет, услыхаючы й край, дзе ён нарадзіўся.

На літургіі агульная бяседа па-

чужыне родзяць у паэты мінорныя, мілянхалічныя настроі. Вымоўным гэтае прыкладам можа служыць ягоны верш пра Случчыну, змешчаны ў гэтым нумары газэты.

Чужына, хоць і чароўная ды багатая, у паэтычным уяўленні заўсёды выступае ў кантраставай супраставе з прыгажайшай і мілейшай яму бадзькаўшчынай. У гэтым дачыненіі асабліва цікавы верш пад загалоўкам „Рымлянка”.

Цяперак Рыгор Крушына рыхтуе да друку свой чацвёрты зборнік, які выйдзе ў наступным годзе пад загалоўкам „Хвіліна роздуму”.

Як бачым, Рыгор Крушына найпрадуктыўнейшы беларускі паэт на эміграцыі. Ён яшчэ ў поўным росквіце жыццёвых і творчых сілаў. Тому можна спадзявацца, што дагэтуль выдадзеныны трэйягона пазней ды прыгатавлены да друку зборнік чацвёрты — гэта яшчэ не завяршэнне ягонай творчасці.

Ст. Ст.

АКТЫЎНАСЦЬ НАШАЕ МОЛАДЗІ

Прайшоў усяго тыдзень часу па сэлете ўдалага выступлення Танцавальнай Групы юношскага аддзела Згуртавання Беларускага Моладзі Амэрыкі на Вясеніні Народным Фэстывалі ў Ню Ёрку 17 травеня ў Крупінікі паэтычнай групы Літоўцаў, Украінцаў, Немцаў (Баварцаў), Філіпінцаў, Паліака, Ірландцаў, Вугорцаў і Беларусаў. Беларуская Танцавальная Група выканала трэћы беларускі народны танцы — Чарот, Мікіту і Крыжакоч.

У Крупінікі выступалі нацыянальныя групы Літоўцаў, Украінцаў, Немцаў (Баварцаў), Філіпінцаў, Паліака, Ірландцаў, Вугорцаў і Беларусаў. Беларуская Танцавальная Група выканала трэћы беларускі народны танцы — Чарот, Мікіту і Крыжакоч.

УВАГА! УЖО ВЫШЛА З ДРУКУ КНІГА 2-ая ЗА 1963 ГОД

,ЗАПІСАУ”

Беларускага Інстытуту Навукі й Маствацтва ў Мюнхене

З МЕСТ НАСТУПНЫ:

1. Сымон Брага: Доктар Скарнына ў Маскве,
2. Павал Урбан: Кастусь Каліноўскі ў „Мужыцкай Праўдзе”,
3. Антон Адамовіч: Да пабудовы навуковай гісторыі беларускай літаратуры,
4. Ян Станкевіч: Вялікалітоўскія (беларускія) хрышчонія ўмёны,
5. Ян Станкевіч: Прыстаўное „в” у беларускай мове,
6. Янка Запруднік: Да Першага ўсебеларускага Зъезду 1917 году (Дакуманты й Матарыялы),
7. Адам Варлыга: Прыказкі ў асаблівых выказы з Лагойшчыны на Меншчыне,
8. Кнігапіс.

Кніга абыймае 216 бачынаў вялікага кніжнага фармату й кааштуе 3 доляры або іхную раўнавартасць у іншай валюце разам з перасылкай.

Можна выпісваць паводля адрысу: Weissruthenisches Institut für Kunst und Wissenschaft, e. V. 8. München 13, Adalbertstr. 38/0. або Byelorussian-American Association, Inc. 401 Atlantic Ave., Brooklyn 17, N. Y.

УСЕ НА БЕЛАРУСКІ ФЭСТЫВАЛЬ

У нядзелю 21 чэрвеня 1964 г. а гадзіні 3-й пападні ў павільён Сусветнай Выстаўкі ў Ню Ёрку адбудзеца Беларускі Народны Фэстываль, які ладзяць супольнымі сіламі Беларускі-Амэрыканскага Задзіночання ў ЗША і Беларускі Кангрэсавы Камітэт Амэрыкі. Арганізаваным Фэстывалю займаўся адміністрація Беларускага Народнага Фэстывалю.

Спадзяўмся, што ўсе выступы на фэстывалі будуть на высокім узроўні, і ўдзельнікі гэтага вялікага беларускага канцэрту на Сусветнай Выстаўкі ў Ню Ёрку годна заўпрэзэнтуюць беларуское народнае мастацтва, а гэтым і паняволенія наш Беларускі Народ на Бацькаўшчыне, які як мае змогі свабодна, нараўні з іншымі вольнымі краінамі, з'яўляць уделу ў Сусветнай Выстаўкі.

У праграме Беларускага Народнага Фэстывалю выступяць два хоры — жаноцкі „Каліна” пад кіраўніцтвам сп. Ксаверага Барысаўца й машаны пад кіраўніцтвам сп. Д. Верасава, якія выканаюць рад беларускіх народных песьняў. Дзівевтанцавальная група, аднайменная групамі, пад кіраўніцтвам сп. А. Верасава, якія выканаюць рад беларускіх народных песьняў. Дзівевтанцавальная група, аднайменная групамі, пад кіраўніцтвам сп. А. Верасава, якія выканаюць рад беларускіх народных песьняў.

У праграме Беларускага Народнага Фэстывалю выступяць два хоры — жаноцкі „Каліна” пад кіраўніцтвам сп. Ксаверага Барысаўца й машаны пад кіраўніцтвам сп. Д. Верасава, якія выканаюць рад беларускіх народных песьняў. Дзівевтанцавальная група, аднайменная групамі, пад кіраўніцтвам сп. А. Верасава, якія выканаюць рад беларускіх народных песьняў.

У праграме Беларускага Народнага Фэстывалю выступяць два хоры — жаноцкі „Каліна” пад кіраўніцтвам сп. Ксаверага Барысаўца й машаны пад кіраўніцтвам сп. Д. Верасава, якія выканаюць рад беларускіх народных песьняў.

Чалася багаславенствам Уладыкі Васіля й супольнаю малітвой. Адчыніў бяседу прывітальнім словамі старшыня Парафіяльнае Рады Я. Казылякоўскі.

У бяседных прамовах адзначаюць вялікое значэнне для нашага народа хрысьціянскае навукі Св. Кірылы Тураўскага, якога навука ў духове сіла пра Ягоныя павучальныя казаныні выйліяе сваё дзеяньне ў сіхах чыяпера, і на Бацькаўшчыне не ётут на эміграцыі.

Прататыякан а. Юры, які нядзяліў на Уладыкі ў парафію, сваё прафы закончыў гэткім словамі: „Лёс кідаў мяне па сівеце, і давяло быць ў шматлікіх прыходах і ў розных юрыйдыкціях. Чыпрае мэ жаданыне, улучыўшыся ў сваё сім'ю ў Парафії Св. Кірылы Тураўскага, астачца тут назаўсёды”.

Прызвітнікі ўвіншаваны з днём Храмавога Святыя складаюць старшыні арганізацыі: Галоўнай і Акруговай Нюёрскай Управаю БАЗА, Згуртавання Беларускіх Вэтэранаў ў Ню Ёрку, Карпарацыі Адпачынковага Цэнтра Белэр-Менск і Беларуска-Амэрыканскай Дапамогі.

Што значыць на якіх калгасах за працэзіў? У звязчайной мове „рэзэрвы”? У звязчайной мове запары азначаюць некі запас, ці то якіх вырабаў харчовых ці фабрычных, а то й войскаў ці зброяў. Адным словам — рэзэрвы гота багацьце. А вось на мове сацыялістичнага рэзэрву, так і ёсць мове, выгледае неяк навыкават.

„Сельскія працаўнікі адшукваюць рэзэрвы для дзялішага ўздыму вытворчасці”. „Групы спацыялістічнай выяўляюць рэзэрвы, для ліквідацыі апрацаваныя”. „У кожным калгасе можна за кароткі час дабіцца посыханія, калі съмела прыводзіць дзеяльнікі да дадатковых рэзэрвў”. (Выпіскі з Менскай газэты „Звязані”).

Што ж гэта за „рэзэрвы”? А гэта ўсё тое, чаго няма, а трэба-б каб было. Няма дабаліць іх ахвоты да працы, ці то якіх вырабаў харчовых ці фабрычных, а то й войскаў ці зброяў. Няма ўмельства кіравання калгасамі — гэ